

**RADA POWIATU
OLEŚNICKIEGO**

**Uchwała nr XVI/119/2008
Rady Powiatu Oleśnickiego
z dnia 21 kwietnia 2008 r.**

**w sprawie przyjęcia programu aktywności lokalnej na rzecz osób
niepełnosprawnych „Równi i sprawni”**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst. jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 lit. „a” ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92) Rada Powiatu Oleśnickiego uchwala, co następuje:

§ 1

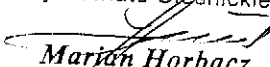
Przyjmuje się program aktywności lokalnej na rzecz osób niepełnosprawnych „Równi i sprawni”, przeznaczony do realizacji w latach 2008 – 2013, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Oleśnickiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Oleśnickiego

Marian Horbacz

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W OLEŚNICY**

Załącznik do uchwały
Rady Powiatu Oleśnickiego
Nr XVI/119/2008 z dnia 21.04.2008 r.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
„RÓWNI I SPRAWNI” W LATACH 2008-2013**

**Program współfinansowany ze środków Unii
Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał
Ludzki priorytet VII działanie 7.1.2**

spis treści:

1. Wstęp
2. Analiza potrzeb, ocena zasobów do realizacji programu
3. Cele programu i przewidywane rezultaty
4. Opis planowanych działań
5. Czas trwania i harmonogram realizacji
6. Budżet programu

1. Wstęp

Niepełnosprawność staje się problemem coraz większej liczby populacji mieszkańców powiatu oleśnickiego i obejmuje wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wpływa na jego rozwój oraz jakość życia. Możliwość społecznej aktywności i funkcjonowania osób niepełnosprawnych jest determinowana nie tylko przez warunki materialne czy miejsce zamieszkania, ale głównie przez rodzaj niepełnosprawności, bariery i ograniczenia występujące w środowisku oraz możliwości wsparcia i pomocy będące w zakresie możliwości rodziny i otoczenia osoby niepełnosprawnej.

Trudności wynikające z negatywnych stanów emocjonalnych, materialnych i rodzinnych są powodem wykluczania osób niepełnosprawnych z aktywnego życia społecznego danej społeczności oraz w następstwie prowadzą do zaniżania samooceny, „zamykania się w sobie” i efektu wycofywania się osób niepełnosprawnych z życia społecznego.

Podstawowym powodem tego stanu rzeczy jest wieloletnia polityka państwa, która marginalizowała problem niepełnosprawności. Antidotum na problemy osób niepełnosprawnych miały być renty oraz zasiłki, które ani nie rozwiązywały problemu ani nie zapewniały bezpieczeństwa finansowo socjalnego. Brak było systemowych rozwiązań w wielu dziedzinach życia, których realizacja stwarzałyby bazę do działań pozwalających na aktywizowanie i samorealizację osobom niepełnosprawnym. Prawo budowlane nie przewidywało obligatoryjnych rozwiązań w zakresie dostępności dla niepełnosprawnych w praktyce czyniąc większość obiektów użyteczności publicznej niedostępnymi dla osób z dysfunkcjami. Powodowało to jednocześnie i wielu wypadkach powoduje nadal poważne utrudnienia w prowadzeniu np. szkoleń, spotkań, organizacji imprez sportowych czy kulturalnych dla licznej grupy niepełnosprawnych. Środki finansowe zamiast służyć szkoleniom muszą być lokowane w dostosowywanie budynków. Ten stan jest między innymi przyczyną zbyt małej liczby klas z nauczaniem integracyjnym na wszystkich poziomach

nauczania, niskiego poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych, co ma bezpośrednie przełożenie na degradację społeczno – ekonomiczną sporej grupy niepełnosprawnych.

W latach poprzednich nie funkcjonowała w praktyce praca z otoczeniem osób niepełnosprawnych, rodzice i opiekunowie pozbawieni byli podstawowych informacji na temat skutków, psycho – społecznych, jakie najczęściej powoduje niepełnosprawność, nie prowadzono żadnych szkoleń czy konferencji dotyczących postępowania z osobami niepełnosprawnymi. W pracy z osobą niepełnosprawną ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wielu wypadkach ważniejsze jest zaczynanie procesu uaktywniania od rodziców czy opiekunów od działań bezpośrednio związanych z osobą dysfunkcyjną. To rodzic czy opiekun ma znać zasady postępowania oraz regulacje prawne, ponieważ to on będzie wprowadzał podopiecznego w aktywne życie.

Problem szkolenia w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych nie dotyczy zresztą tylko opiekunów czy rodziców dotyczy sporej liczby pracowników służb społecznych, którzy powinni dysponować wiedzą i instrumentami służącymi rozwiązywaniu tych problemów.

Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki stworzył realną szansę dla samorządów powiatowych na zbudowanie jednolitego zintegrowanego systemu działań mających ułatwić poprzez kompleksowe interdyscyplinarne działania aktywizację społeczną osób niepełnosprawnych. Postawą konstruowania zadań będzie rozeznanie potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych uwzględniające indywidualne cechy psycho - fizyczne jak również możliwości infrastrukturalne realizatora programu.

2. Analiza potrzeb, ocena zasobów do realizacji programu

Na terenie powiatu oleśnickiego funkcjonuje ok. 14100 osób niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę mieszkańców powiatu tj. ok. 110 tysięcy liczba osób niepełnosprawnych stanowi znaczący procent całej populacji.

Poniższa tabela przedstawia szacunkowe dane dotyczące przyczyn niepełnosprawności z rozbiciem na stopnie, płeć wiek, wykształcenie oraz organ wydający orzeczenie zaliczające do niepełnosprawności.

		Dysfunkcja narządów ruchu	Dysfunkcja narządów słuchu	Dysfunkcja narządów wzroku	Upośledzenie umysłowe	Choroba psychiczna	Epilepsja	Układ krążenia	Inne dysfunkcje
Niepełnosprawność orzeczona przez:	ZUS	1580	284	328	490	520	551	1450	740
	KRUS	1220	193	171	430	367	295	410	114
	ZESPOŁY POWIATOWE	846	134	234	260	293	331	739	361
Stopień niepełnosprawności	znaczny	590	111	149	223	302	347	687	231
	umiarkowany	1920	283	271	379	347	572	720	320
	lekki	1136	217	313	578	531	258	1192	664
Miejsce zamieszkania	Miasto	2223	348	472	634	575	625	1740	584
	Wieś	1423	363	261	546	605	552	859	631
Wiek	0 - 10	89	82	43	53	14	78	96	18
	10 - 15	294	69	52	78	11	89	84	29
	16 - 18	686	123	71	261	79	321	93	163
	pow. 18	2577	437	567	788	1076	689	2326	1005
Płeć	Mężczyźni	1849	420	419	498	597	601	1820	690
	Kobiety	1797	291	314	682	583	576	779	525
Wykształcenie	Brak	21	11	6	191	175	33	43	4
	Podstawowe	840	157	193	789	720	176	283	105
	Zasadnicze	1623	310	270	200	285	485	1670	589
	Średnie	825	225	264	0	0	470	572	490
	Wyższe	337	8	0	0	0	13	31	27
Niepełnosprawność	Na stałe	1780	390	350	550	620	550	1300	570
	Czasowo	1866	321	383	630	560	627	1299	645
Osoby czynne zawodowo	Kobiety	450	90	40	13	10	70	320	68

	Mężczyźni	525	95	38	15	21	95	440	90
Osoby poszukujące pracy	Kobiety	140	20	10	125	60	124	270	149
	Mężczyźni	160	60	11	115	125	143	285	170
Osoby wymagające pomocy społecznej	Kobiety	482	79	110	130	136	174	288	170
	Mężczyźni	340	55	124	130	157	157	300	115
Osoby bezdomne	Kobiety	0	0	0	6	4	2	0	2
	Mężczyźni	0	0	0	13	9	7	0	3

N podstawie ustaleń przeprowadzonych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności ustalono najważniejsze problemy występujące w środowisku osób niepełnosprawnych, do których należą:

- brak wystarczającej bazy dydaktycznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych umożliwiającej prowadzenie szkoleń zawodowych
- zbyt małą ilość działań terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych oraz ich otoczenia podnoszących samoocenę i umiejętności adaptacyjne
- zbyt małą ilość punktów doradztwa w zakresie możliwości pozyskania zatrudnienia oraz informacji dotyczących praw i uprawnień
- zbyt sporadyczne organizowanie konferencji i szkoleń dla osób zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych
- ograniczona dostępność do obiektów i imprez sportowych o charakterze integracyjnym
- niewystarczająca ilość publikacji dostępnych dla osób niepełnosprawnych o charakterze informacyjnym

Powyższy katalog potrzeb obejmuje wszystkie podstawowe aspekty działań, jakie konieczne są do pełnej realizacji aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wskazują kierunki, na jakie praca określonych instytucji i zespołów winna położyć szczególny nacisk.

Na terenie powiatu oleśnickiego szczególnie w ostatnich czterech latach nastąpiła intensyfikacja działań i prac zmierzających do stworzenia podwalin pod jednolity system oddziaływań zmierzających do pełnego i aktywnego włączania osób niepełnosprawnych do uczestnictwa w życiu społeczeństwa lokalnego. Działania rozpoczęto od dostosowywania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb niepełnosprawnych likwidując bariery architektoniczne utrudniające tym osobom swobodne korzystanie z urzędów, placówek oświatowych i służby zdrowia. Na dzień dzisiejszy ok. 50% tych obiektów jest dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Utworzone we współpracy z CARITAS warsztat terapii zajęciowej, przy PCPR powstał ośrodek interwencji kryzysowej i terapii, z którego usług korzystają również osoby niepełnosprawne. Powiatowy Urząd Pracy systematycznie poszerza ofertę szkoleń i podnoszenia kwalifikacji, a pracodawcy są na bieżąco informowani o formach pomocy przy tworzeniu nowych miejsc pracy dla niepełnosprawnych pracowników.

Baza i instrumenty aktualnie wykorzystywane do działań na rzecz aktywnej integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem to pracownicy PCPR i Ośrodków Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe posiadające statutowe zapisy upoważniające do wspierania osób niepełnosprawnych, samorządy gminne. W dyspozycji ww. są ograniczone środki finansowe uniemożliwiające pełną realizację tematu dotyczącego problemów wynikających z niepełnosprawności, co z kolei ogranicza możliwości samych osób niepełnosprawnych w aktywnym włączaniu się do życia społeczności lokalnej.

3. Cele programu, przewidywane rezultaty

Celem podstawowym samorządu powiatowego jest pomoc osobom niepełnosprawnym w integracji ze środowiskiem lokalnym i przeciwdziałanie wykluczaniu społecznemu. Polityka realizacji programu musi uwzględniać z jednej strony możliwości powiatu i kraju w zaspokajaniu potrzeb tych osób z drugiej zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych nie może wpływać negatywnie na potrzeby pozostałej części społeczeństwa.

Przedstawione w rozdziale powyżej potrzeby pozwoliły na sformułowanie celów programu, jakich zrealizowanie konieczne jest do jego efektywnego oddziaływania na środowisko osób niepełnosprawnych.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych w latach 2008 – 2013 oparta będzie na środkach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Na każdy rok określone będą zadania zgodnie z harmonogramem ich realizacji.

Cele strategiczne i operacyjne Programu Aktywności Lokalnej na rzecz osób niepełnosprawnych:

Cel strategiczny nr 1 – Wzbudzanie świadomości i wrażliwości społecznej na problematykę osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne do strategii nr 1

1. Podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych i ich rodzin odnośnie przysługujących im praw
2. Prowadzenie stałych działań edukacyjnych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz ich otoczenia
3. Ekspozowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych promowanie zwłaszcza twórczości artystycznej, kulturalnej, osiągnięć sportowych
4. Stworzenie systemu informowania o formach pomocy i prawach osób niepełnosprawnych

5. Wspieranie i podejmowanie działań zmierzających do zmiany społecznego wizerunku oraz postrzegania osoby niepełnosprawnej ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych intelektualnie

Cel strategiczny nr 2 – Zwiększenie dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne strategii nr 2

1. Wspieranie działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do edukacji ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń zawodowych
2. Zwiększanie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych
3. Aktywizacja pracodawców w kierunku zatrudniania osób niepełnosprawnych
4. Treningi kompetencji i poradnictwo psychologiczne

Cel strategiczny nr 3 – Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym, pełne uczestnictwo w życiu społeczno – kulturalnym, artystycznym, sportowym, rekreacji i turystyce

Cele operacyjne strategii nr 3

1. Wspieranie działań podnoszących poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych
2. Wspieranie rozwoju Warsztatów Terapii Zajęciowej i Zakładów Aktywizacji Zawodowej
3. Organizacja konferencji poświęconych tematyce aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
4. Dofinansowywanie udziału w turnusach rehabilitacyjnych
5. Organizowanie imprez o charakterze artystycznym i sportowym z prezentacją osiągnięć i dokonań osób niepełnosprawnych
6. Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się – zarówno w obiektach użyteczności publicznej jak i w miejscu zamieszkania

7. Współpraca z partnerami – organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego – zajmującymi się problematyką osób niepełnosprawnych

Przewidywane rezultaty wynikające z realizacji poszczególnych celów strategicznych i działań operacyjnych.

Efektem działań przewidzianych w niniejszym programie będą następujące rezultaty:

- wzrost świadomości u osób niepełnosprawnych oraz ich bezpośredniego otoczenia odnośnie uprawnień
- zwiększenie zakresu dostępności do edukacji i szkoleń, a tym samym zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- podniesienie poziomu kształcenia
- promocja działalności twórczej osób niepełnosprawnych
- rozwój instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi (WTZ, ZAZ)
- stworzenie jednolitego systemu wsparcia i poradnictwa dla osób niepełnosprawnych uwzględniającego indywidualne potrzeby osób objętych programem
- zwiększanie świadomości społeczności lokalnej na temat potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych oraz konieczności ich aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym
- zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych
- zwiększenie ilości seminariów, konferencji i szkoleń z udziałem przedstawicieli wszystkich środowisk zainteresowanych problematyką niepełnosprawności

4. Opis planowanych działań

Zarządzający programem w celu osiągnięcia jak najbardziej efektywnego wykorzystania potencjału zagwarantowanego przez środki Unii Europejskiej w pierwszej kolejności podejmą

działania zmierzające do zintegrowania działań realizatorów poszczególnych elementów programu, co zagwarantuje jego spójność i osiągnięcie założonych celów.

W pierwszej kolejności opracowane zostaną materiały informacyjne dotyczące podstawowych problemów środowiska osób niepełnosprawnych, sposobów ich rozwiązywania oraz długofalowego planu oddziaływań przewidzianego w programie.

Kolejnym działaniem będzie objęcie uczestników projektu treningiem kompetencji oraz doradztwem zawodowym i psychologicznym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych, właściwej samooceny oraz stosowania zdobytej podczas zajęć edukacyjnych wiedzy.

Zajęcia edukacyjne to kolejny etap realizowanych działań. Podstawowym zadaniem zajęć będzie zdobywanie umiejętności w zakresie opanowania podstaw informatyki, doskonalenia zawodowego stosowanie do pojawiających się możliwości zatrudnienia. Zajęcia te obejmowały będą również opanowywanie umiejętności koniecznych do funkcjonowania w środowisku lokalnym – korzystanie z usług instytucji (urzędy, banki, sklepy).

Włączenie do udziału w programie otoczenia osób niepełnosprawnych – rodzice, opiekunowie – ma na celu wyczulenie tych osób na podstawowe potrzeby występujące przy niepełnosprawności, umiejętność reagowania na zachowania i reakcje osób niepełnosprawnych, zasady partnerstwa oraz udzielania wsparcia przy rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych.

Organizowanie cyklicznych imprez integracyjnym o charakterze artystycznym i sportowym ma na celu integrację niepełnosprawnych ze środowiskiem, eliminowanie barier i uprzedzeń oraz wpajanie zasady „równości szans” i możliwości udziału we współzawodnictwie osób o zróżnicowanym poziomie sprawności manualnej, intelektualnej i fizycznej.

Konferencje z udziałem instytucji i osób odpowiedzialnych za realizację polityki na rzecz osób niepełnosprawnych mają przybliżać jak najszerszemu gremium aktualne i nowatorskie rozwiązania dotyczące przeciwdziałaniu skutkom niepełnosprawności.

5. Czas trwania i harmonogram realizacji

Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2008 – 2013. Na każdy rok realizacji projektu opracowany zostanie odrębny harmonogram zakładający szczegółowe działania poszczególnych realizatorów i partnerów w realizacji programu.

Wszelkie działania w realizacji celów programowych w kolejnych latach oparte będą na partnerstwie z określonym podmiotem, któremu przypisane będą szczegółowe zadania. Włączenie partnerów do realizacji programu na celu objęcie oddziaływaniem jak największej grupy osób niepełnosprawnych.

Realizatorem programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy a partnerami jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy.

Szczegółowy harmonogram działań na rok 2008 zawiera załącznik nr 1 do niniejszego programu.

6. Budżet programu

Budżet programu będzie określany na każdy kolejny rok jego realizacji w uchwale Rady powiatu Oleśnickiego. Środki na realizację programu będą pozyskiwane z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki priorytet VII działanie 7.1.2, PFRON oraz samorządów lokalnych i organizacji społecznych zależnie od realizacji i możliwości.

Załącznik nr 1

HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU W ROKU 2008

Rok	2008										Łącznie liczba uczestników
Miesiąc	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Zadanie 1 – Aktywna Integracja											
Etap 1 – Realizacja Indywidualnych Planów Usamodzielniania											
Etap 2 – Realizacja Programu Aktywności Lokalnej											
Zaangażowany personel											
5 pracowników socjalnych											
Doradca zawodowy - umowa cywilno – prawna 130 h pracy											
Psycholog – umowa cywilno – prawna 50h pracy											
Prawnik – umowa cywilno – prawna 50h pracy											
Opiekun grupy samopomocowej – umowa cywilno – prawna 20h pracy w miesiącu											
Doradca – pedagog 64 h pracy w projekcie											
Liczba uczestników	116				156			136			156
Zadanie 2 – Praca socjalna											
Etap 1 – Zatrudnienie 2 nowych pracowników socjalnych											
Etap 2 – Wypłata 12% dodatku dla 3 pracowników socjalnych											
Zaangażowany personel											
5 pracowników socjalnych											
Liczba uczestników	36				36			36			36
Zadanie 3 – Zasiłki i pomoc w naturze											
Etap 1 – Wypłata dodatków na kontynuację nauki osobom objętym IPU											
Zaangażowany personel											
5 pracowników socjalnych											
Liczba uczestników	36				36			36			36
Zadanie 4 – Działania o charakterze środowiskowym											
Etap 1 – Badania potrzeb i problemów lokalnych											
Etap 2 – Opracowanie mapy zasobów											
Etap 3 – Wydanie informatora											
Etap 4 – Organizacja spotkań i konsultacji społecznych											
Etap 5 – Współpraca z mediami											
Etap 6 – Współpraca z partnerami społecznymi											
Etap 7 – Organizacja spotkań o charakterze integracyjnym											
Etap 8 – Organizacja imprezy integracyjnej o charakterze kulturalnym											
Zaangażowany personel											
Pracownicy socjalni											
Pracownik etatowy PCPR realizujący zadania w ramach PAL											
Koordynator projektu – 5h pracy w miesiącu											
Pracownicy etatowi Partnera realizujący zadanie Impreza integracyjna – 2 etaty											
Liczba uczestników	100				120			100			120
Zadanie 5 – Zarządzanie projektem											
Etap 1 – Powołanie zespołu projektowego											
Etap 2 – Opracowanie zakresów obowiązków											

